

Veřejná zeleň v industriální Praze a jejích předměstích

Sylva Kozelková

Posudek vedoucího práce

„Cílem práce je popsání fenoménu zveřejnění městské zeleně od jeho počátků, přes jeho dynamický průběh v druhé polovině 19. století, až do konce 19. století“ (s. 5). Práce vznikla v rámci projektu systematického studia proměn krajiny Čech v době industriální, který na FHS UK probíhá od roku 2007.

Práce vychází z předpokladu, že v průběhu procesu industrializace, zvláště v průběhu bouřlivé urbanizace (u nás od 60. let 19. století) si obyvatelé průmyslových velkoměst vytvářejí specifický vztah k přírodnímu prostředí. Jedním z jeho projevů je i vznik fenoménu veřejné zeleně (zahrad, sadů, parků, alejí, stromořadí apod.) uvnitř městské zástavby nebo v její bezprostřední blízkosti.

K pochopení obecné problematiky industrializace, resp. procesu komplexní modernizace společnosti v 19. a prvních desetiletích 20. století použila autorka několik titulů přehledových monografických prací, dále využívala literaturu zabývající se demografickými poměry, literaturu z oboru historické sociologie, seznámila se s problematikou dějin každodennosti, turistiky, tělovýchovy a sportu v době industriální a studovala i literaturu pojednávající o historickém vývoji fenoménu soukromých i veřejných zahrad, parků a sadů. Dále hojně využívala prameny statistické povahy, prameny kartografické, ikonografické i dobová periodika.

Autorka nejprve obecně charakterizuje industriální období v Čechách jak po stránce politické, tak sociální a ekonomické. Dále se zabývá proměnami Prahy a její infrastruktury, sleduje vývoj vztahu člověka k přírodě od středověku až do industriálního období. Zvláštní pozornost věnuje vývoji spolkové činnosti, turistice, tělovýchově a sportu, jakož i spolkům zaměřeným na péči o městskou zeleň.

V dalších částech práce se autorka zabývá již konkrétně vývojem pražské zeleně a rekreačním aktivitám s městskou zelení spojeným a popisuje podrobně historii jednotlivých prvků pražské městské zeleně. Pozoruhodné jsou celkové přehledy využití půdy v Praze (v podstatě land use) z let 1885-98, přehledy finančních prostředků vynakládaných na zakládání a údržbu veřejné zeleně i soupisy jednotlivých ploch veřejné zeleně (s. 71n).

V obsažené závěrečné kapitole (s. 75n) zodpovídá autorka několik badatelských otázek.

Důležitým impulsem pro rozvoj veřejné městské zeleně byla podle autorky potřeba vyrovnat se s absencí přírodních prvků v městském organismu. Dalším důležitým motivem byl vznik

fenoménu volného času a hledání způsobu, jak volný čas aktivně využívat. Velmi důležitá byla i představa, že pobytem ve veřejných městských sadech, parcích a zahradách člověk pečuje o své zdraví. Především motivy rekreace a péče o zdraví považuje autorka za určující pro rozvoj fenoménu městské zeleně v době industriální. Z hlediska chronologického lze klást největší rozvoj městské veřejné zeleně do 2. poloviny 19. století. Veřejná zeleň byla zakládána jednotlivci, často šlechtici, specializovanými spolky, typická pro 2. polovinu 19. století byla iniciativa pražských obcí.

Bakalářskou práci S. Kozelkové hodnotím velmi kladně. Práce má jasně stanovené cíle, je metodicky ukotvena, jednotlivé části jsou velmi pečlivě zpracovány. Formulace závěrů práce svědčí o tom, že autorka důkladně zkoumanou problematiku poznala a se zjevnou znalostí vyhodnotila. Práci doplňuje obsáhlý soupis literatury a pramenů. Velmi cenná je ilustrační příloha, příkladná je práce s dobovými periodiky. Bakalářská práce by po menších formálních úpravách mohla být publikována v odborném tisku.

Bakalářskou práci S. Kozelkové doporučuji k obhajobě a hodnotím stupněm 1 (výborně).

V Praze 10.1.2012

doc. PhDr. Václav Matoušek, CSc.

Vedoucí práce

5 periodik, která sledovala od 60. let 19. století do roku 1900